

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL PAREIŠKĖJO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2018 M. SPALIO 25 D. NUTARIME NR. XIII-1596 „DĖL KREIPIMOSI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINĮ TEISMĄ SU PRAŠYMU IŠTIRTI, AR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2018 M. SPALIO 18 D. NUTARIMO NR. XIII-1537 „DĖL PRIVALOMOJO REFERENDUMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO PASKELBIMO“ 2 STRAIPSNIS NEPRIĖŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI“ IŠDĖSTYTO PRAŠYMO PRIĖMIMO

2018 m. lapkričio 1 d. Nr. KT21-S10/2018

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Ievai Saudargaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 25 d. nutarime Nr. XIII-1596 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ išdėstytą prašymą Nr. 1B-21/2018 „iširti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnyje suformuluota nuostata „Nustatyti, kad privalomasis referendumas vykdomas 2019 m. gegužės 12 d. ir 2019 m. gegužės 26 d.“ neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, konstituciniam referendumo nepertraukiamumo principui ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui“.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas Seimas 2018 m. spalio 25 d. priėmė nutarimą Nr. XIII-1596 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, kurio 1 straipsnyje išdėstė prašymą „ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnyje suformuluota nuostata „Nustatyti, kad privalomasis referendumas vykdomas 2019 m. gegužės 12 d. ir 2019 m. gegužės 26 d.“ neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, konstituciniam referendumo nepertraukiamumo principui ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui“.

2. Šis pareiškėjo Seimo prašymas Teisės aktų registre oficialiai paskelbtas 2018 m. spalio 29 d. (TAR, 2018-10-29, Nr. 17095); Konstituciniame Teisme jis gautas 2018 m. spalio 31 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

3. Pagal Konstitucijos 102 straipsnio 1 dalį, 105 straipsnio 1 dalį tirti įstatymų ir kitų Seimo priimtų aktų atitiktį Konstitucijai yra priskirta Konstitucinio Teismo jurisdikcijai.

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 1 dalį teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalyje nurodytų aktų, t. y. dėl įstatymų ir kitų Seimo priimtų aktų, atitikties Konstitucijai turi Vyriausybė, ne mažiau kaip 1/5 visų Seimo narių, taip pat teismai.

Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį Seimo nutarimas ištirti, ar aktas neprieštarauja Konstitucijai, sustabdo šio akto galiojimą.

Sistemiškai aiškinant šias nuostatas konstatuotina, kad Seimas *in corpore* turi konstitucinius įgaliojimus nutarimu kreiptis į Konstitucinį Teismą ir prašyti ištirti įstatymų, kitų Seimo aktų atitiktį Konstitucijai.

5. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 26 straipsnio 1 dalį tais atvejais, kai Konstitucinis Teismas gauna Seimo nutarimą, kuriame prašoma ištirti, ar įstatymas atitinka Konstituciją, ne vėliau kaip per 3 dienas turi būti atliktas išankstinis tos medžiagos tyrimas

ir tvarkomajame Konstitucinio Teismo posėdyje išspręstas klausimas, ar priimti prašymą nagrinėti Konstituciniame Teisme.

Atitinkamu Konstitucinio Teismo sprendimu dėl prašymo priėmimo nėra nei patvirtinami, nei paneigiami argumentai, kuriais pareiškėjas – Seimas grindžia savo poziciją; priimant tokius sprendimus lemiamą reikšmę turi tai, ar pareiškėjo prašymas yra grindžiamas teisiniais motyvais (*inter alia* 2006 m. gruodžio 15 d., 2009 m. balandžio 3 d., 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimai).

6. Pareiškėjo Seimo 2018 m. spalio 25 d. nutarime Nr. XIII-1596 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ išdėstytas prašymas yra grindžiamas teisiniais motyvais.

Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnyje numatytų pagrindų atsisakyti nagrinėti prašymą ir 70 straipsnyje numatyto pagrindo grąžinti prašymą ištirti, ar Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Konstitucijai, nėra.

7. Minėta, kad pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį Seimo nutarimas ištirti, ar aktas neprieštarauja Konstitucijai, sustabdo šio akto galiojimą. Pagal Konstitucijos 107 straipsnio 1 dalį Lietuvos Respublikos įstatymas (ar jo dalis) arba kitas Seimo aktas (ar jo dalis), Vyriausybės aktas (ar jo dalis) negali būti taikomi nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo sprendimas, kad atitinkamas aktas (ar jo dalis) prieštarauja Konstitucijai. Sistemiskai aiškinant šias nuostatas konstatuotina, kad Konstitucinio Teismo sprendimas priimti Seimo nutarime išdėstytą prašymą ištirti, ar įstatymų, kitų Seimo aktų bei Vyriausybės aktų nuostatos sutinka su Konstitucija, sustabdo atitinkamų nuostatų galiojimą.

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 dalį, jeigu Konstitucinis Teismas priima sprendimą priimti nagrinėti prašymą, Konstitucinio Teismo pirmininkas tuoj pat apie tai paskelbia Konstitucinio Teismo interneto svetainėje ir Teisės aktų registro tvarkytojui pateikia pranešimą, kuriame nurodo tikslų ginčijamo akto pavadinimą, jo priėmimo datą ir tai, kad pagal Konstitucijos 106 straipsnį minėto akto galiojimas sustabdomas nuo šio pranešimo oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre dienos iki Konstitucinio Teismo nutarimo dėl šios bylos paskelbimo. Teisės aktų registro tvarkytojo gautas Konstitucinio Teismo pirmininko pranešimas nedelsiant paskelbiamas Teisės aktų registre.

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalį tais atvejais, kai Konstitucinis Teismas, išnagrinėjęs bylą, priima nutarimą, kad ginčijamas aktas ar jo dalis neprieštarauja Konstitucijai, Konstitucinio Teismo pirmininkas tuoj pat apie tai oficialiai paskelbia šio straipsnio

2 dalyje nustatyta tvarka; šiame Konstitucinio Teismo pirmininko pranešime nurodomas tikslus ginčijamo akto pavadinimas, priėmimo data, Konstitucinio Teismo nutarimo šiuo klausimu esmė, jo priėmimo data, taip pat tai, kad nuo šio nutarimo paskelbimo dienos atkuriamas sustabdytojo akto (jo dalies) galiojimas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 26, 28, 63 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Priimti pareiškėjo Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 25 d. nutarime Nr. XIII-1596 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ išdėstyta prašymą Nr. 1B-21/2018 „ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. spalio 18 d. nutarimo Nr. XIII-1537 „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ 2 straipsnyje suformuluota nuostata „Nustatyti, kad privalomasis referendumas vykdomas 2019 m. gegužės 12 d. ir 2019 m. gegužės 26 d.“ neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, konstituciniam referendumo nepertraukiamumo principui ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui“.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas